

گشایش بازارهای جهان برای ایران با تثبیت حضور در سازمان همکاری های شانگهای

درهای اقتصاد منطقه‌ای به روی ایران باز می‌شود؟

سازمان همکاری های شانگهای در سال ۱۹۹۶ توسط رهبران چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان باهدف همکاری‌های چند جانبه اقتصادی، فرهنگی، امنیتی و مبارزه با قاچاق مواد مخدر پایه‌گذاری شد و در حال حاضر کشورهای هند، قزاقستان، چین، قرقیزستان، پاکستان، روسیه، تاجیکستان و ازبکستان در این پیمان به‌عنوان اعضای اصلی، افغانستان، بلاروس و مولدستان به‌عنوان عضو ناظر و جمهوری ازبایجان، ارمنستان، پادشاهی کامبوج، نپال، ترکیه و سریلانکا نیز از شرکای گفت‌وگوی این سازمان محسوب می‌شوند. ایران نیز از ۲۶ شهریورماه ۱۴۰۰ در بیست و یکمین اجلاس سران این سازمان به‌عنوان نهمین عضو رسمی معرفی شد؛ عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای، فارغ از موضوع سیاسی و امنیتی، نقش اقتصادی این سازمان در منطقه را بسیار پررنگ خواهد کرد. همچنین روز ۱۳ تیرماه در جریان برگزاری بیست‌وسومین نشست سران سازمان همکاری شانگهای که به‌صورت مجازی و به میزبانی هند برگزار شد، عنوان نهمین عضو اصلی این سازمان، منطقه‌ای، پس از طی فرآیند عضویت قطعی و انجام تعهدات بوره‌ای به جمهوری اسلامی ایران اعطا شد و به تصویب و امضای دیگر اعضا رسید. «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به سازمان همکاری شانگهای» در چهارم بهمن‌ماه ۱۴۰۱ در مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۵ بهمن به تأیید شورای نگهبان رسید تا در بیست و سومین نشست سران نیز به امضای کشورهای عضو برسد. این سازمان که از نظر فعالان اقتصادی به‌عنوان قدرت اقتصادی جهانی و منطقه‌ای شناخته می‌شود، می‌تواند فرصت‌های خوبی را برای توسعه مبادلات تجاری و افزایش صادرات برای ایران فراهم کند؛ زیرا علاوه بر دستاوردهای سیاسی و امنیتی، مزایای اقتصادی گسترده‌ای را پیشرویی تجار ایرانی قرار می‌دهد و مسیر مبادلات تجاری با کشورهای عضو تسهیل می‌کند. کشورهای عضو سازمان همکاری‌های شانگهای یک‌سوم جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند. در حال حاضر روسیه، چین و هند از جمله کشورهای عضو «یکس» بوده و قدرت‌های نو ظهور صحنه بین‌المللی محسوب می‌شوند. کنار هم قرار گرفتن چین و هند به‌عنوان پرجمعیت‌ترین کشورهای جهان با اقتصادهای روبه رشد، در کنار روسیه و ایران که بیش‌ترین ذخایر نفت و گاز را در اختیار دارند، حکایت از تجمع قدرتمند بین‌المللی در یک سازمان منطقه‌ای دارد. توسعه تعاملات با اعضای سازمان همکاری‌های شانگهای، فرصتی بی‌نظیر برای افزایش چندین برابری صادرات غیر نفتی و بهبود شرایط اقتصادی در اختیار کشور قرار می‌دهد؛ زیرا با توجه به موقعیت جغرافیایی استثنایی ایران می‌توان بهترین بهره‌برداری را برای توسعه ارتباطات داشته باشیم. سازمان همکاری‌های شانگهای بر اساس محور همکاری متقابل در زمینه‌های مختلف تشکیل شده است و می‌تواند پایه و مبنایی برای توسعه و روابط اقتصاد اعضا باشد که ایران با استفاده از این فرصت می‌تواند در راستای تعمیق روابط اقتصادی خود با سایر کشورهای عضو قدم بردارد. این سازمان می‌تواند فرصت استفاده بیشتر از ظرفیت‌های اقتصادی آسیای میانه را برای ایران مهیا کند و با گره زدن آن به اقتصاد کشوری مانند هند که از اعضای سازمان است، دستاوردهای بسیاری را برای ایران به‌همراه بیاورد.

کاهش سلطه دلار

از سوی دیگر موضوع کاهش تسلط یا حتی پایان دادن به مبادلات با دلار و یورو بارها مطرح شده و چین به‌عنوان بزرگ‌ترین رقیب تجاری ایالات متحده از پایه‌گذاران سازمان همکاری‌های شانگهای است که در کنار روسیه می‌تواند نفوذ نفوذناک دلار را بدهد. کاهش قدرت دلار برای کشوری مانند ایران تصویری از جهانی را ارائه می‌دهد که به‌راحتی می‌تواند به بازارهای بین‌المللی از نظر مالی دسترسی پیدا کند، اما نباید فراموش کرد که حذف دلار و یورو به سود دائمی و کوتاه‌مدت رخ نخواهد داد. همچنین چین، هند و روسیه از اعضای این پیمان هستند که دسترسی به بازارهای جهانی از خاک ایران برای آنها اهمیت بسیاری دارد که در موضوع رقیب‌رود شمال به جنوب به‌خصوص برای منطقه آسیای میانه فرصت محسوب می‌شود و

برای رقیب‌رود شرق به غرب می‌توان آن را به نوعی تهدید تلقی کرد، ایران با تلاش برای فعالسازی و دسترسی آسیای میله می‌تولد تمام فرصت‌های بالقوه را به بالفعل تبدیل کند، یکی از مهم‌ترین مزایایی که این پیمان برای ایران به‌همراه دارد، گذر از تحریم‌های سال‌های گذشته و دستیابی به بازارهای جهانی است؛ زیرا با توجه به تجارت

۲۱ هزار میلیارد دلاری هشت کشور عضو سازمان همکاری‌های شانگهای با کشورهای جهان که حدود ۴۰ درصد مبادلات جهانی در اختیار اعضای این پیمان قرار می‌دهد، شرایط مناسبی برای ایران فراهم است که تا بتواند بر اقتصاد جهانی تأثیر بگذارد و با اثر گذاری بر تجارت، تحریم‌هایی که چندین سال است، بر کشور اعمال شده، پایان می‌یابد و عاملی برای شکست آنها محسوب خواهد شد.

شنبه

۱۷۰۴۰۰۰۴۰۲۱۴۰۲
۱۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ / ۸ جولای ۲۰۲۳

سال پنجم
شماره ۱۵۹۲

«آرمان ملی» بهره‌برداری از فاز دوم آزادراه تهران-شمال را بررسی می‌کند؛

فاز سوم با چینی‌ها؛ نفت در برابر جاده

◀ افتتاح مسیر رفت آزادراه تهران-شمال با حضور رئیس جمهوری

۱۴۰۰ بالغ بر ۷ هزار و ۴۴۹ میلیارد تومان بوده است.

◀ رویه انتقادآمیز

توافق ۲۵ ساله ایران و چین باعث شد تا بسیاری از حوزه‌های مختلف زیر ساختی و نیز در ذیل این توافق قرار گیرند. چه اینکه بسیاری حتی روابط بلندمدت اقتصادی، تجاری، عمرانی و… را نیز در راستای توافق ایران و چین بر می‌شمرند. این در حالی است که ایران طی دهه‌های گذشته تا کنون تحت تحریم‌های آمریکا و بعضاً تبادل‌ات مالی، بانکی و تجاری با سایر کشورهای بازدارد. از همین‌رو نیز زمانی که اعلام شد پول‌های بلوکه شده ایران در برخی کشورها مثل عراق یا کره جنوبی آزاد شد این پول‌ها به ایران نیامد بلکه در همان مسیر خرج امور دیگری شد. همین روند موجب گردید تا بسیاری از منتقدان دیگر دولت در سیاست خارجی بحث سیاست‌نفت در برابر غذا از سوی ایران و سایر کشورها مطرح کنند و این نکته را به میدان آوردند که احتمالاً اگر فاز سوم ساخت پروژه آزاد راه تهران-شمال به شرکت‌های چینی سپرده شود آنها نیز همین مسیر را بی‌بگیرند و در ازای ساخت و بهره‌برداری فاز سوم آزاد راه تهران شمال همان داستان سابق پیش‌رو، چنانکه اخیراً مدیر کل پل‌ها به ایران نیامد بلکه در همان مسیر خرج امور دیگری شد. شمال با مشارکت چینی‌ها ساخته خواهد شد. محمد ملازینل چهارشنبه در حاشیه مراسم بازدید خبرنگاران از قطعه دوم آزادراه تهران-شمال درباره سرنوشت منطقه سوم آزادراه تهران-شمال، اظهار کرد: کار مطالعاتی منطقه سه در حال انجام است و مذاکرات اولیه با چین انجام شد تا در قبال تهار نفت، مهندسی منطقه سه را بر عهده بگیرد و ساخته شود. وی با اشاره به بندی در قرارداد اجرای این پروژه بین ایران و چین گفت: در قرارداد بین ایران و چین تا ۸۰ درصد از پروژه توسط پیمانکاران و مهندسان ایرانی استفاده خواهد داشت. حال انتقاد اینجا است که چرا با وجود

«آرمان ملی» پیامدهای وضع تحریم‌های احتمالی اروپا علیه ایران را بررسی می‌کند؛

ماشه شلیک به برجام زیر انگشتان ترویکا

با آمریکا برداشته شود. ترامپ پرونده ایران را در این ارتباط به شورای امنیت برد اما ناگهان تنها جمهوری دومینیکن با آمریکا مذاکره کرد و تمامی اعضای شورای امنیت یا با نظر آمریکا مخالفت کردند و با رای ممتنع به استقیال طرح ترامپ رفتند. گویا اکنون نیز آنگونه برخی رسانه‌ها از جمله گاردین آورده، بخش دیگری از محدودیت‌های تسلیحاتی تهران در حدود ۱۰۰ روز دیگر و در مهرماه سالجاری برداشته می‌شوند و ایران می‌تواند با برداشته شدن این محدودیت‌ها طبق برجام، بدون محدودیت سلاح خریده و حتی صادر کند. از این منظر به نظر مهرماه آتشینی در روابط ایران و اروپا در پیش است. گاردین احتمال داده است که اروپایی‌ها این بار رفتاری را که علیه ترامپ در برابر تهران اتخاذ کرده بودند را تکرار نکنند؛ تصمیمی که به اعتقاد برخی تحلیلگران همچون کیریتی بر باک بنزین برجام عمل خواهد کرد و احتمالاً تهران را به واکنش وادار می‌کند. این تصمیم عبرت‌است از کم‌دید تحریم‌هایی که قرار است در مهرماه سالجاری طبق برجام برداشته شود. هر چند برخی پالس‌های دیگر از اروپایی‌ها نشان می‌دهد شرایط آنقدر هم بد نیست. چرا که رسانه‌های اروپایی آورده‌اند که بریتانیا قرار بوده سیاه‌پاسداران ایران را ترورستی نامیده و تحریم کند اما تصمیم‌گیری در این ارتباط را از لیست اولویت‌هایش خارج کرده است و تنها چند نفر ایرانی را تحریم کرده است. این مورد نشان می‌دهد که احتمالاً در آینده اروپایی‌ها با ترمش بیشتری علیه ایران رفتار خواهند کرد اما در برابر برخی معتقدند پرونده اوکراین و مساله پهبادهای ایرانی سیاه سنگینی بر روابط ایران و اروپا انداخته و این بار اروپا جدا از مساله هسته‌ای قصد دارد علیه ایران اقدامات قهرآمیز انجام دهد.

◀ واکنش تهران

سخنگوی وزارت خارجه ایران چندی پیش که چنین احتمالاتی از سوی رسانه‌ها داده می‌شود، گفت: تهران بر اساس تحلیل‌های رسانه‌ها به رفتار احتمالی اروپایی‌ها واکنش نشان

انتخابات مجلس در اسفندماه سال جاری برگزار خواهد شد و جریان‌های سیاسی نیز در صددند تا با اقتاع جامعه به حضور در پای صندوق رای انتخاباتی مشارکتی رقم بزنند. در همین راستا عباس سلیمی نمین بیان کرد: باید یک انتخابات رقابیتی داشته باشیم. علی‌القاعده انتخابات رقابتی یک پیش‌نیازهایی دارد. این پیش‌نیازها ضرورت کلان‌نگری و سعه صدر را در ما بیشتر می‌کند. اگر در این زمینه کلان‌نگر نباشیم، طبیعاً نمی‌توانیم انتخابات رقابتی را هضم کنیم یا بپذیرا باشیم. جامعه ما روز به روز قدرتمندتر می‌شود و روز به روز داریم هم در معادلات منطقه‌ای و هم در معادلات جهانی ایفای نقش جدی می‌کنیم.

ضرورت برابری انتخابات رقابتی کلان‌نگری است

سیاست ۳

گزارش

نماینده دائم ایران در سازمان ملل:

برنامه‌های فضایی و موشکی ایران خارج از صلاحیت قطعنامه ۲۲۳۱ است

آرمان ملی – نشست شورای امنیت با محوریت ایران در سازمان ملل برگزار شد و برخی اعضای این شورا تلاش کردند در این جلسه مساله هسته‌ای ایران را با آنچه پرونده اوکراین نامیده شد در هم آمیزند. این اقدام اعضای شورای امنیت و تلاش برای دعوت نماینده اوکراین به جلسه شورا با واکنش قاطع ایرانی سفیر و نماینده دائم ایران در سازمان ملل مواجه شد.
ایروائی اعلام کرد که حضور نماینده اوکراین به جلسه شورای امنیت را به رسمیت نمی‌شناسم. نماینده ایران در این ارتباط گفت: اجازه دهید واضح بگویم، این نشست و قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) مطلقاً هیچ ارتباطی با بحران اوکراین ندارد. دعوت از نماینده اوکراین برای این نشست نشان دهنده سوءاستفاده از فرایند و جایگاه ریاست شورا است که در خدمت اهداف سیاسی برخی از کشورها است. علاوه بر این، این اقدام آشکارا با رویه‌های تثبیت شده شورا و آیین کار موقت داخلی آن در تعارض است و با اصول مندرج در منشور ملل متحد مغایر است.
امیرسعید ابروانی، سفیر و نماینده دائم ایران در سازمان ملل در نشست شورای امنیت درباره اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ سخنرانی کرد. وی برنامه‌های فضایی و موشکی ایران را خارج از حوزه و صلاحیت قطعنامه ۲۲۳۱ خواند و افزود: آماده‌ام مذاکرات را در اولین فرصت برای بازگرداندن برجام و اطمینان از اجرای کامل آن توسط همه از سر بگیریم.
ایروائی گفت: می‌خواهم با بیانی از دبیر کل در گزارش اخیرش شروع کنم که برجام را «بهترین شانس برای زنده موجود» توصیف می‌کند. در واقع همین هم است. به همین دلیل است که امروز اعضای شورا بدون هیچ‌گونه تزلزلی بر حمایت قاطع خود از احیای برجام تأکید می‌کنند و اجرای کامل آن از سوی همه طرف‌ها را پیشنهاد تنها اقدام عملی می‌خواهند. ما بر این عقیده هستیم که اگر چه برجام ممکن است بی‌عیب و نقص و بی‌عیب نبوده باشد، اما بدون شک با توجه به شرایط موجود، قابل اجزاترین گزینه در آن زمان بوده و همچنان بهترین و ارزشمندترین گزینه در بین گزینه‌های موجود است. سفیر و نماینده دائم ایران در سازمان ملل اضافه کرد: متأسفانه برخی از اعضای شورا، به‌ویژه آمریکا، تصمیم گرفته‌اند چشم خود را بر روی واقعیت ببندند و دلایل اصلی چالش‌های مرتبط با برجام را نادیده بگیرند. این کشورها در رفتاری ریاکارانه، بدون در نظر گرفتن کوتاهی و قصور خود در اجرای تعهداتشان، ایران را سرزنش و متهم می‌کنند.

◀ **همچنان برای از سرگیری مذاکرات آماده هستیم**

وی ادامه داد: اگر یکی از طرف‌ها را باید مسئول وضعیت کنونی برجام مقصر دانست آن کشور آمریکا است که به‌دلیل خروج غیرقانونی یکجانبه سال ۲۰۱۸ از آن و اعمال مجدد تمامی تحریم‌های خود علیه ایران براساس «سیاست بدنام فشار حداکثری» و در عین حال شکست‌خورده‌اش است. به همین ترتیب، سه کشور اروپایی عضو برجام و اتحادیه اروپا نیز به‌دلیل عدم اجرای قابل توجه تعهدات قانونی صریح خود ذیل برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ منقر هستند. از آن زمان به بعد، آمریکا صراحتاً و با قلدری همه کشورهای دیگر عضو سازمان ملل را مجبور به نقض قطعنامه ۲۲۳۱ با مجازات شدید کرده است. این رفتار قلدرمانانه توسط یکی از اعضای دائمی این شورا بی‌سابقه است.

◀ **فقدان اراده غربی‌ها مذاکرات را متوقف کرده**

وی گفت: مذاکرات وین نه به دلیل ایران، بلکه به‌دلیل فقدان اراده سیاسی از سوی ایالات متحده و سه کشور اروپایی از جمله برای ملاحظاتی سیاسی داخلی آنها متوقف شده است. ما همچنان برای از سرگیری مذاکرات آماده هستیم، در صورتی که طرف‌های دیگر نیز آماده انجام همین کار باشند. در حالی که ایران امکان به تعهدات خود تحت معاهده منع اشاعه و توافق پادمان خود با آژانس متعهد است و به همکاری خود با آژانس ادامه می‌دهد، برخی ادعاها علیه برنامه هسته‌ای صلح آمیز ایران که بدیهی است بر اساس اطلاعات دست‌آمیز شده توسط رژیم اسرائیل است، هیچ هدفی جز اعمال فشار سیاسی بر ایران ندارند که آن هم به جایی نمی‌رسد. نماینده ایران در سازمان ملل خاطرنشان کرد: ایران در استفاده از حقوق مسلم خود و متعهد به تعهدات بین‌المللی خود، کاملاً مصمم است که فعالیت‌های هسته‌ای صلح آمیز خود، از جمله غنی‌سازی در سطوح مختلف مورد نیاز، تحت نظارت و راستی‌آزمایی آژانس را با قدرت دنبال کند. برنامه هسته‌ای ایران به‌طور مداوم توسط قدرتمندترین اعضای سازمان ملل حمایت می‌شود. «قوی‌ترین» نظارت و راستی‌آزمایی بین‌المللی انرژی اتمی مورد بررسی قرار گرفته است – همان‌طور که بارها توسط مدیر کل آژانس اعلام شده است.

◀ **برنامه‌های فضایی و موشکی ایران خارج از حوزه یا صلاحیت قطعنامه ۲۲۳۱ است**

ایروائی در انتها افزود: من باید مجدداً این موضع ثابت ایران مورد تأکید قرار دهم که برنامه‌های فضایی و موشکی ایران خارج از حوزه یا صلاحیت قطعنامه ۲۲۳۱ است. ایروائی تأکید کرد که فشار، ارعاب و روبرویی بی‌اثر است و افزود: اگر ایالات متحده و سه کشور اروپایی و اتحادیه اروپا اراده سیاسی واقعی از خود نشان دهند، مقابله با چالش‌های کنونی برجام در دسترس است. ما به نوبه خود آماده هستیم تا مذاکرات را در اولین فرصت برای بازگرداندن برجام و اطمینان از اجرای کامل آن توسط همه از سر بگیریم.